

به نام خدا			
سوال‌ات آزمون درس: فارسی (۱)	پایه: دهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان رضوی		دبیرستان:
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش تربت حیدریه		سال تحصیلی:
ردیف	سوالات آزمون		
	بخش اول قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املائی واژه و دستور		
۱،۵	۱. معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) باغ ز من صاحب <u>پیرایه</u> شد ب) تویی <u>خلاق</u> هر دانا و نادان ج) <u>شفق</u> آینه‌دار نجابت د) در <u>حیض</u> هم می‌توان عزیز بود و) پیران قبیله‌ی خویش را حرمت دار ولیکن به ایشان <u>مولع</u> مباش. ه) هر که داد از خویشتن بدهد از داور <u>مستغنی</u> باشد.		
۱،۵	۲. در موارد زیر ابتدا غلط‌های املائی را بیابید و بعد آن را اصلاح کنید. الف) زین نمط آن مست شده از غرور / رفت و ز مبدع چو کمی گشت دور ب) تویی رذاق هر پیدا و پنهان / تویی خلاق هر دانا و نادان ج) همه کس را به سزا حق شناس باش و رنج هیچ کس را ظایع مکن. د) و فلق مهرابی که تو در آن نماز صبح شهادت گذارده‌ای ه) ماهیان این سخن بشنوند؛ آن که هزم زیادت داشت بر فور از برکه بیرون رفت.		
۱،۲۵	۳. نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. (نهاد، مفعول و ...) الف) الهی <u>فضل</u> خود را یار ما کن ب) <u>خونت</u> با <u>خون</u> <u>بهایت</u> <u>حقیقت</u> در یک تراز ایستاد ج) <u>گفت</u> درین <u>معرکه</u> <u>یکتا</u> منم د) <u>مرگت</u> <u>چنان</u> <u>زندگی</u> را به <u>سخره</u> گرفت ه) <u>راست</u> به مانند یکی زلزله		
۱	۴. روابط معنایی واژه‌های زیر را بنویسید. الف) شفق و فلق ب) قلب و انسان ج) تیر و کمان د) نامدار و شهیر		
۱	۵. در عبارت‌های زیر نوع حذف را بنویسید و مختصر درباره‌ی آن توضیح دهید. الف) گفت: جان پدر! تو نیز اگر بخفتی، به از آن که در پوستین خلق افتی. ب) این جهان خانه‌ی خداست و فرش وی زمین است و چراغ وی ماه.		
۰،۷۵	۶. مصراع دوم بیت « چون بگشاید ز سر مو شکن / ماه ببیند رخ خود را به من » را بر اساس اجزای جمله در زبان فارسی مرتب کرده و بنویسید.		
	بخش دوم قلمرو ادبی (۵ نمره) آرایه های ادبی و تاریخ ادبیات		
۰،۲۵	۱. آرایه‌ی ادبی کدام گزینه در بیت «لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی گوش ماند» وجود ندارد؟ الف) حس آمیزی ب) کنایه ج) مجاز د) تشبیه		
۰،۲۵	۲. کدام یک از ترکیب‌های زیر «اضافه‌ی تشبیه‌ی» است؟ الف) وجدان تاریخ ب) تیر جور ج) تن ساحل د) لبان اراده		
۲	۳. بیت‌های زیر را از نظر آرایه‌های ادبی بررسی کنید. (هر بیت دو آرایه کافی است) الف) به نام کردگار هفت افلاک / که پیدا کرد آدم از کفی خاک ب) گه به دهان بر زده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف ج) درختان را دوست دارم که به احترام تو قیام کرده‌اند د) و صداقت شیرین‌ترین لبخند بر لبان اراده‌ی توست		

<p>۱۵ ۱۵ ۲۵ ۲۵ ۱</p>	<p>۴. با توجه به بیت «در بن این پرده‌ی نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری؟» به پرسش‌های زیر پاسخ دهید؟ الف) در مصراع اول «پرده‌ی نیلوفری» استعاره از چیست؟ ب) در مصراع دوم «همسری کردن» کنایه از چیست؟</p> <p>۵. پدید آورنده‌ی آثار را بنویسید. الف) الهی نامه ب) قابوس نامه</p> <p>۶. پدر شعر نو کیست؟</p> <p>۷. از جمله شاهکارهای ادبی که در حیطه‌ی ادبیات پایداری هستند، می‌توان به کلیله و دمنه اشاره کرد. الف) درست ☐ ب) غلط ☐</p> <p>۸. مفهوم کنایی هر عبارت را بنویسید. الف) اندر همه کاری داد از خویشان بده ب) بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند.</p>
<p>۴ ۲۵ ۲۵ ۲۵ ۲۵ ۲۵ ۱۷۵ ۱ ۱ ۲۰</p>	<p>بخش سوم قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب</p> <p>۱. معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید. الف) ابر ز من حامل سرمایه شد. ب) تا توانی از نیکی کردن میاسا و خود را به نیکوکاری به مردم نمای. ج) خون تو شرف را سرخگون کرده‌است. د) از آموختن ننگ مدار تا از ننگ رسته باشی. ن) شمشیری که بر گلوی تو آمد همه چیز را به دو پاره کرد. و) در فکر آن گودالم که خون تو را مکیده‌است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده‌بودم. ه) بدان کوش که به هر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی. ی) و بارها دست برد زمانه‌ی جافی را دیده‌بود.</p> <p>۲. مفهوم کلی بیت «گل به همه رنگ و برازندگی / می‌کند از پرتو من زندگی» کدام است؟ الف) غرور و تکبر ☐ ب) تواضع و فروتنی ☐</p> <p>۳. شاعر در کدام عبارت از مفهوم «شَرَفُ الْمَكَانِ بِالْمَكِينِ» بهره گرفته‌است؟ الف) در فکر آن گودالم که خون تو را مکیده‌است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده‌بودم... ☐ ب) آه، ای مرگ تو معیار! مرگت چنان زندگی را به سخره گرفت... ☐</p> <p>۴. مفهوم کلی عبارت «اگر غم و شادیت بود، به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد» در کدام گزینه آمده‌است؟ الف) قدر شناسی و احترام به دیگران ☐ ب) درد آشنایی و داشتن محرم راز ☐</p> <p>۵. عبارت «اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن» به کدام ویژگی اخلاقی اشاره دارد؟</p> <p>۶. با توجه به شعر «پاسداری از حقیقت» شاعر چه نوع مرگی را غبطه‌ی بزرگ زندگانی می‌داند؟</p> <p>۷. مفهوم عبارت «گندم نمای جو فروش مباش» را بنویسید.</p> <p>۸. درباره‌ی ارتباط معنایی حدیث «حَاسِبُوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا» با عبارت «و اندر همه کاری داد از خویشان بده، که هر که داد از خویشان بدهد، از داور مستغنی باشد.» توضیح دهید.</p> <p>۹. درباره‌ی ارتباط معنایی و مفهومی «شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم / زود آیند و زود می‌گذرند» با عبارت «هر شادی که بازگشت آن به غم است، آن را شادی مشمر و به وقت نومیدی امیدوارتر باش و نومیدی را در امید، بسته‌دان و امید را در نومیدی.» توضیح دهید. موفق و مؤید باشید</p>
<p>۲۰</p>	<p>جمع نمرات</p>